

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 010 435/99-3408
Signatura: ba3fs201

Oblastní pracoviště č.01
Okresní pracoviště Praha

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Střední průmyslová škola stavební Josefa Gočára Praha 4,
Družstevní ohoz 3
140 00 Praha 4

IZO: 000 638 358

Identifikátor ředitelství: 600 005 071

Ředitel školy: Ing. Stanislav Červený

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Příslušný školský úřad: ŠÚ Praha 4

Termín inspekce: 30. březen a 6., 7. duben 1999

Inspektoři: Doc. Ing. Milan Votruba, CSc., Ing. Jarmila Maslarovová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3,
4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání.

**Označení dokladů
a ostatních materiálů,
o které se zjištění opírá:** Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 14 836/99-21 s účinností
od 1999-04-01.
Výroční zpráva za školní rok 1997/98 a brožura Informace
o školním roce 1997-98.
Učební plány MŠMT ČR pro studijní obor 36-32-6 Pozemní
stavitelství: č.j. 30 209/97-71 (denní stadium absolventů
základní školy), varianta pro SPŠ zaměřená na stavební provoz
a Pětileté dálkové stadium při zaměstnání - č.j. 18 071/95-23
Personální dokumentace vyučujících dle výběru .
Tematické plány dle výběru.

Orientační inspekce se zabývala hlavně podmínkami a průběhem vzdělávání v prvním, druhém ročníku a čtvrtém ročníku denního studia pro absolventy základní školy. Odbornými profilovými předměty byly zvoleny Deskriptivní geometrie a Pozemní stavitelství. Současně byla posouzena úroveň cizích jazyků (anglický a německý jazyk) a chemie.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Od školního roku 1993-94 škola působí v novém, účelově vyprojektovaném a vybudovaném areálu. Prováděcí projekt z roku 1987 vyřešil problematiku velkoryse, ale z hlediska dnešních poměrů do značné míry neekonomicky. Škola má 24 základních (kmenových učeben), 25 odborných učeben, dvě tělocvičny, jídelnu s kuchyní, dvě knihovny (učitelskou odbornou a žákovskou), studovnu, klubovnu, laboratoře, vzorkovnu atd. Učebny výpočetní techniky (celkem tři) jsou využívány jak pro získání počítačové gramotnosti, tak i pro práci v odborných předmětech - pozemní stavitelství, konstrukční cvičení, ekonomika. Dvě z nich jsou vybaveny počítači Pentium (Pentium 266 Celeron a PentiumPro 150), které jsou zapojeny v síti. Paměťová kapacita i velikost monitorů umožňují práci s CAD programy, kromě běžných jehličkových tiskáren je k dispozici i laserová tiskárna formátu A3, inkoustový černobílý plotr A1 a grafické pracoviště se scannerem. Komunikaci po síti zajišťují dva servery. Žáci školy pracují s počítači i mimo vyučování, kdy pomocí výpočetní a reprografické techniky zpracovávají své závěrečné projekty. Úroveň vybavení školy je s ohledem na výše uvedené velmi dobrá - moderní samostatné lavice, rýsovací prkna, tabule, výpočetní technika, promítací technika a další splňují nejpřísnější kritéria. Po ekonomické stránce je však vybavení náročné, zvláště v otázce udržení úrovně (např. nákup odborných programů). V posledních dvou letech je, vzhledem k úsporným opatřením ve školství, stále těžší udržet vysokou odbornost a efektivitu výuky. Prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou sice postačující pro realizaci vzdělávacího programu, ale neumožňují inovaci a obnovu nákladného vybavení školy.

Škola je vybavena nadstandardně i audiovizuální technikou. Její využití bylo ale ve sledovaných předmětech minimální. Autorské kolektivy učitelů odborných předmětů připravují a průběžně inovují vlastní učební texty a učební pomůcky.

Prostory školy a vybavenost školy jsou mimořádně funkční a nadstandardní. Učební pomůcky a didaktická technika jsou i přes výše popsané potíže díky dalším aktivitám školy, inovovány. Materiálně technické podmínky jsou nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin respektuje ve všech případech ustanovení § 14 odst. 1 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách - nejvyšší počet vyučovacích hodin povinných předmětů v jednom dni s polední přestávkou je osm hodin, bez polední přestávky sedm hodin.

Pracovní místa žáků jsou velmi dobře vybavená. V učebnách a odborných pracovnách je moderní, antropometrickým požadavkům vyhovující nábytek a výborné

osvětlení. Prostorová kapacita tříd je dostatečná. V učebnách odborných předmětů a v laboratořích je dbáno na to, aby každý žák mohl plnohodnotně pracovat.

Sociální zařízení splňuje hygienické podmínky. Úklid celé školy je zajišťován úklidovou četou v nočních hodinách. Inspekce konstatovala dodržování čistoty a hygieny ve všech prostorách areálu.

V prostorách budovy jsou umístěny tři automaty na studené nápoje, v průběhu dne je otevřen školní bufet. Nabídka nápojů je dobrá a plně zajišťuje pitný režim.

Žáci školy mohou trávit přestávky a volný čas v relaxačních prostorách školy. Jsou to přízemní chodby, kde jsou umístěny tenisové stoly, posilovna a další odpočinková místa. Na odpolední dobu je soustředěna činnost různých kroužků nebo demonstračních zkoušek uskutečňovaných v laboratořích. V případě dobrých povětrnostních podmínek, využívají žáci i rozsáhlého atria.

Chodby a třídy, jakož i další prostory školy, jsou velmi vkusně a esteticky upraveny. K výzdobě jsou využívány práce žáků z odborných předmětů a výtvarného kroužku (BAVU).

Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávacího procesu jsou nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Pedagogičtí Pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		Nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	Externí
Učitelé	39		4		1		2	

Vedení školy vytvořilo příznivé personální podmínky pro zajištění výuky. Pedagogický sbor je stabilizován a je v něm vysoký podíl pracovníků s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Vedení školy i přesto podporuje další odborný růst pracovníků a maximálně využívá jejich odbornou i pedagogickou způsobilost (87% výuky je zajištěno učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí).

Vážný problém ale představuje získávání kvalitních učitelů odborných předmětů, protože stávající mzdové tarify neumožňují jejich finanční odměňování, které by bylo srovnatelné s odměňováním vysokoškolsky vzdělaných pracovníků ve stavebnictví. Proto vedení školy vypracovalo výhledový plán personálních změn, které očekává po roce 2 000.

Mimo pedagogický sbor zajišťuje provoz školy i ekonomicko provozní úsek, který řídí druhý zástupce ředitele. I na tomto úseku působí kvalifikovaní pracovníci (ekonomka školy, hospodářka, energetik, vedoucí školní jídelny a správce chaty a další). Spolupráce tohoto úseku s úsekem pedagogicko organizačním je velmi dobrá. Mezi oběma úseky vládne soulad a vzájemná spolupráce. Mezi jednotlivými pracovníky je trvalá atmosféra vzájemné důvěry.

Personální struktura školy je nadprůměrná.

4 Plnění učebních plánů a osnov ve sledovaných předmětech

Na škole je vyučován pouze jeden studijní obor 36-32-6 Pozemní stavitelství jako čtyřleté studium pro absolventy základních škol a jako pětileté studium při zaměstnání. Pro obě formy studia má škola učební dokumenty (učební plány a osnovy) schválené MŠMT ČR.

Učební plány ve sledovaných předmětech jsou bezvýtku dodržovány. Učební osnovy jednotlivých předmětů jsou učiteli rozpracovány do "Časových harmonogramů". Ředitel školy kontroluje obsah a celé vedení sleduje průběžně jejich plnění (kontrola je předmětem hospitačních záznamů). Ve sledovaných předmětech byly tyto harmonogramy dodržovány a obsah odpovídal schváleným učebním osnovám.

Plnění učebních plánů a osnov ve sledovaných předmětech je vynikající.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Odborné předměty:

Pozemní stavitelství a deskriptivní geometrie

V každém předmětu byly sledovány 4 hodiny v prvním nebo druhém ročníku. Všechny hodiny měly dobrou až vynikající odbornou úroveň. Vyučující byli plně způsobilí. Ani v jediném případě nebyly zaznamenány odborné chyby nebo nepřesnosti. Pouze jediná hodina byla hodnocena jako spíše podprůměrná. V jednotlivých hodinách bylo pamatováno na aplikaci různých hledisek a příkladů, vyučující si zpravidla ověřovali průběžné porozumění učiva, jejich otázky a pokyny byly srozumitelné, orientované na stanovené cíle. Přesto je nutné konstatovat, že v kvalitě vyučování většiny vyučujících jsou rezervy, které souvisí především s funkčním a neformálním využíváním pomůcek a didaktické techniky. V některých případech nebyli žáci v průběhu hodiny dostatečně aktivováni, jejich činnost se omezovala na plnění pokynů vyučujících, nebo mechanickým zapisováním diktovaných poznatků. Pouze výjimečně bylo pracováno s učebním textem a jednou byla vynikajícím způsobem využita názorná pomůcka.

Kvalita vyučování odborných předmětů byla spíše nadprůměrná.

Všeobecně vzdělávací předměty:

Anglický a německý jazyk

Oba jazyky vyučují učitelé s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výuka anglického jazyka je vedena převážně v angličtině, avšak metodika výuky je daná používanou učebnicí, méně rozvíjí hovorové dovednosti žáků a klade nižší požadavky na souvislý písemný projev. Žáci jsou navyklí rutinně pracovat s moderní učebnicí (doplňovat cvičení), vypracovávat krátké doplňovací testy, ale jejich písemný projev (písemné práce) má rezervy. Příčinu je nutno hledat ve velkém množství velmi krátkých kontrolních (doplňovacích) testů, malém počtu rozsáhlejších písemných prací a minimální pozornosti, kterou učitelé věnují písemnostem žáků (žakovským sešitům a zejména opravám písemných cvičení).

V prvních ročnících je problémem i slovní zásoba, která ve třídě 1 D dokonce znemožnila žákům vypracovat zadaný písemný test (pro neporozumění obsahu textu). Původní test, zadaný k individuálnímu vypracování, musel být nakonec za vydatné pomoci učitelky řešen (napsán) pouze jako společné cvičení.

Ve výuce převládá práce s učebnicí a s předem připravenými (oxeroxovanými) texty. Chybí rozmanitější formy výuky, poslech a využití autentických magnetofonových nahrávek.

Pozitivní rysem výuky je to, že učivo je prezentováno srozumitelně, učitelé přistupují k žákům diferencovaně a s odpovídající náročností. Procvičování učiva je věnována potřebná pozornost. Frekvence hodnocení je přiměřená.

Ve výuce německého jazyka jsou používány rozmanité formy a metody výuky, ale rovněž nejsou využívány žádné audiovizuální prostředky. Učitelé však díky rozmanitosti forem, aktualizaci učiva a neustálému kontaktu se žáky vytvářejí příznivou atmosféru, která nutí žáky k aktivnímu zapojení do výuky. Žáci se proto rychle soustředí a orientují na plnění úkolů. Výrazně harmonické vztahy odbourávají bariéry mezi žáky s nižšími znalostmi a ostatními žáky a příznivě tak ovlivňují jejich zapojení do výuky. Výuka je proto dynamická a efektivní. Mezi hovorovými dovednostmi a písemným projevem žáků je zachován vyvážený poměr.

Úroveň výuky jazyka anglického byla průměrná a úroveň výuky jazyka německého nadprůměrná.

Předměty teoretického základu:

Chemie

Předmět vyučuje učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v příznivých podmínkách specializované chemické posluchárny, která umožňuje předvádění demonstračních pokusů i využití audiovizuální techniky.

V rámci osnov jsou znalosti žáků doplňovány i o praktické příklady, které vycházejí z odborného zaměření. Je pamatováno na aplikace různých hledisek. Učivo je prezentováno s věcnou přesností a racionálností za využití didaktické techniky. Její použití není samoučelné, druh použité techniky (zpětný projektor), i časový prostor který je jejímu využití věnován, přispívá ke zvýšení efektivity vyučovacího procesu. Využití didaktické techniky je funkční a neformální a nepotlačuje úlohu učitele jako činitele, který rozhoduje o kvalitě výuky. Ve výuce je ponechán dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků, aktivní zapojení do výuky a procvičení nově probraného učiva. Jako neúčelné a neefektivní se ale jeví doslovné diktování probraného učiva, které si žáci zaznamenávají podrobně do sešitů, i když mají učebnice, ve kterých je probíraná látka v potřebném rozsahu k dispozici.

Pozitivním rysem výuky je názornost, která je prezentována zejména množstvím demonstračních pokusů, jež jsou voleny tak, že vhodně doplňují probíhající výklad a viditelným způsobem demonstrují nejen vlastnosti jednotlivých chemických látek, ale názorně ukazují výsledné produkty demonstrováných reakcí. Ve výuce jsou využívány rozmanité formy a různé způsoby upevňování vědomostí. Frekvence hodnocení (průběžná klasifikace) je velmi dobrá.

Úroveň výuky chemie je nadprůměrná.

Kvalita vyučování byla ve sledovaných předmětech celkově spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve vyučovacích hodinách se vyskytovali žáci s aktivním přístupem, kteří komunikovali na požadované odborné úrovni, ale i žáci pasivní, jejichž dovednosti

a návyky byly vysloveně slabé. V hodnocení je nutné akceptovat i specifika sledovaných předmětů, zvláště pak deskriptivní geometrie, kde hraje velkou roli prostorová představivost žáků a ve výuce jazyků schopnost aktivně využívat slovní zásobu. Celkové výsledky vyučování výrazně ovlivnila nejen kvalita vyučování jednotlivých učitelů, ale i individuální schopnosti a nadání žáků, stejně jako rozdílná úroveň předchozího studia, což se projevilo zejména u žáků prvních ročníků (slabší využití slovní zásoby žáků a rozdílná pozornost učitelů cizích jazyků věnovaná žakovským sešitům a kontrole písemných cvičení).

Velmi dobrou úroveň kvality vyučování dokumentuje druhé místo v úspěšnosti při přijímání na vysoké školy v rámci pražských odborných škol a druhé místo ve výsledcích SONDY 98. O prezentaci posluchačů školy svědčí i velký zájem podniků ve stavebnictví a v projektových organizacích, který škola není schopna uspokojit, protože převážná většina absolventů odchází na vysokou školu (cca 75 %).

Na škole je jedním z hlavních výchovných cílů vyučovacího procesu mravní výchova a posilování mravních humanistických hodnot. Největší příležitost k naplnění má občanská nauka, dějepis a architektura. Diskuse, rozbor problémů a otázek, které provádějí učitelé společně se žáky, vytvářejí základnu pro život jednotlivce ve školním kolektivu, v osobním životě, a jsou přípravou pro uplatnění absolventů v občanské společnosti. Této problematice je na škole věnována značná pozornost.

Vyučovací proces probíhá mezi většinou učitelů a žáků jako tvořivý dialog. Jejich vzájemný vztah je nedílnou součástí vyučování. Forma spolupráce záleží na vztazích obou stran, který je určován především osobností učitele. Jde ale také o dodržování školního řádu a plnění studijních povinností žáků.

V prvních ročnících vzniká v současné době problém ve vztahu žáků k práci a dodržování těchto pravidel. Žáci přicházející do prvních ročníků ze základních škol, jsou nuceni plnit studijní požadavky a přiměřené nároky práce manuální. Objem učebních plánů a grafická část učiva vyžaduje od nich automaticky systémovou práci a zodpovědnost. To je však soubor dovedností a návyků, které si přinášejí žáci ze svých rodin i ze základních škol velice sporadicky. Učitele překvapují postoje některých rodičů, kteří většinou nedostatky svých dětí omlouvají. O plynulý přechod a soužití s novým režimem se starají především třídní učitelé a výchovná poradkyně.

Žáci dovedou formulovat své vlastní názory a vyjadřovat postoje, jejich chování je kultivované. Žakovská samospráva je funkční a je právoplatným partnerem vedení školy. Úspěšnost ve srovnávacích testech, soutěžích a olympiádách je vynikající. Absolventi školy dosahují velmi dobré výsledky při přijímání na vysoké školy. Vědomosti, dovednosti a návyky žáků byly ve sledovaných předmětech na velmi dobré úrovni. Hodnocení školy z hlediska výsledků vyučování je nadprůměrné.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Účast žáků v různých soutěžích a odborných akcích jako jsou SOČ, přednášky stavebních podniků ve škole, práce na konkrétních projektech a práce v odborných kroužcích, dokumentují zájem většiny žáků o studovaný obor. Nejlepší práce jsou vystavovány v prostorách školy a prezentovány na veřejnosti. Za tímto účelem vedení školy vydává každoročně Ročenku, ve které seznamuje veřejnost s výsledky své pedagogicko výchovné činnosti.

Vzhledem k vybavenosti školy a jejímu personálnímu obsazení, si každý žák brzo najde okruh svých nejbližších zájmů. Především to je práce s počítači, které jsou žákům

přístupné denně, činnost zájmových kroužků (mladý betonář, výtvarné kroužky "SAJU" a "BAJU"), práce na projektech SOČ (v posledních třech letech se žáci umísťují vždy v celostátním kole), denně přístupná tělocvična a sportovní areál.

Škola nabízí i zahraniční aktivity v rámci spolupráce, kterou navázala se Stavební školou ve Stuttgartu. Tato spolupráce se děje na základě programu LEONARD, jehož posláním je zlepšování jazykových dovedností žáků i učitelů.

Všechny tyto aktivity příznivě působí na utváření osobnosti a hodnotových orientací. Proto se ve třídách vytvářejí kompaktní kolektivy s vlastní samosprávou, která spolupracuje se třídními profesory a v rámci svých kompetencí zakotvených v řádu školy prezentuje vedení školy své postoje a názory, které jsou vedením respektovány. Na škole funguje úspěšně prevence závadových jevů (ve škole se nevyskytly za poslední rok žádné závažné přestupky, projevy šikany či problémy s drogami).

Vedení školy vytvořilo širokou nabídku zájmové činnosti, podporuje tvořivé aktivity a využívá je k motivování a stimulovali ostatních žáků. Úroveň aktivit, které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost je vynikající

ZÁVĚRY

- 1. Prostory školy a její vybavenost jsou mimořádně funkční a nadstandardní. Didaktická technika je výrazně nadstandardní, ale ve sledovaných předmětech nebyla dostatečně využívána. Příkladná je vlastní tvorba učebních pomůcek a učebních textů.**
- 2. Psychohygienické podmínky školy jsou velmi dobré. Škola působí příznivým estetickým dojmem a poskytuje vhodné psychohygienické podmínky ke vzdělávání i psychorelaxaci.**
- 3. V personální struktuře je plně uplatňována odborná i pedagogická způsobilost. Plnění učebních plánů a osnov bylo ve sledovaných předmětech vynikající, kvalita vyučování byla spíše nadprůměrná, vědomosti a dovednosti žáků jsou na velmi dobré úrovni.**
- 4. Vedení školy vytvořilo mimořádné podmínky pro rozvoj osobnosti, hodnotových orientací a všeobecné kulturnosti žáků. Hodnocení školy z hlediska výsledků vyučování je nadprůměrné.**

Celkové podmínky a průběh vzdělávací činnosti školy jsou nadprůměrné.

